

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

**Інноваційні пріоритети
у розвитку економіки та менеджменту**

24 квітня 2024 року

**Біла Церква
2024**

УДК 330.341.1:33:005

Молодь – аграрній науці і виробництву: Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (Біла Церква, 24 квітня 2024 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2024. – 255 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р. екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук, професор.

Димань Т.М., д-р. с.-г. наук, професор.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Паска І.М., д-р екон. наук, професор.

Хомяк Н.В., канд. екон. наук, доцент.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.**

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Молодь – аграрній науці і виробництву» (24 квітня 2024 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету.

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

©БНАУ

КУДРИЦЬКА В. М., магістрантка ОПП «Публічне управління та адміністрування»

Науковий керівник – **ПАНАСЮК В. І.**, канд. екон. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ НА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ СТАН СУСПІЛЬСТВА

Сучасне суспільство, переживаючи епоху глобалізації, стикається не лише з політичними та економічними змінами, а й зі значними трансформаціями в соціальному житті. На сьогоденному етапі розвитку суспільства глобальні фактори суттєво впливають на його стан, а проблема економічних злочинів є однією із актуальних проблем. Економічна злочинність не лише загрожує економічній стабільності, але й має серйозний вплив на соціально-гуманітарний стан суспільства.

Ключові слова: економічні злочини, соціальні проблеми, державна влада, суспільство.

В епоху глобалізації суспільство переживає не лише трансформації в політичній та економічній сферах, а й значні зміни в соціальному житті. Сучасний етап розвитку нашого суспільства супроводжується впливом глобальних факторів, серед яких особливе значення має проблема економічних злочинів. Це явище не лише загрожує стабільності економіки, але й має серйозний вплив на соціально-гуманітарний стан суспільства.

Зокрема, економічна злочинність сприяє зростанню соціальної нерівності та спричиняє поширення соціального невдоволення серед населення. Це може впливати на рівень довіри громадян до владних структур та загалом на стабільність суспільства. Крім того, економічна злочинність є перешкодою для реалізації можливостей людини та обмежує її свободу життєвого вибору. У зв'язку з цим, питання запобігання та протидії економічній злочинності стає одним із пріоритетів сучасного суспільства.

Якщо розглядати визначення «економічний злочин», то науковці Abubakar Saddiq Sani та Abu Sufian Abu Bakar розглядають його як групу злочинів, які здійснюються разом із законною економічною діяльністю, переважно вчиняються злочинцями, які мають значний авторитет у своїх спільнотах [1]. Водночас, О. Кубецька та В. Лазарєв розкривають сутність економічного злочину, як сукупність корисливих дій, що часто вчиняються особами з певними соціальними позиціями в економіці та виконують повноваження, пов'язані з цими позиціями. Такі дії можуть охоплювати зазіхання на власність та інші злочинні дії, які мають економічний характер [2].

Згідно з класифікацією, запропонованою німецьким професором Г. Кайзером, економічні злочини можна розділити на чотири категорії. Перша категорія включає злочини, що вчиняються проти банківської та акціонерної систем обміну, кредитної системи, а також порушення авторських прав і прав маркування. Друга категорія охоплює ухилення від сплати податків, митні злочини, шахрайство з

субсидіями, вимагання та хабарництво. Третя категорія включає порушення законодавства про охорону праці, злочини проти споживачів та злочини проти навколишнього середовища. Четверта категорія описує інші види шахрайства та спекуляцій [3].

Економічні злочини, такі як хабарництво і корупція, шахрайство у сфері закупівель, привласнення та розтрата майна, мародерство, а також нецільове використання бюджетних коштів, значно впливають на соціально-гуманітарний стан суспільства в Україні. Ці злочини порушують економічну стабільність, ведуть до бідності населення, обмежують доступ до якісної освіти та медичних послуг та підривають довіру до владних структур.

З початком повномасштабного вторгнення рф в Україну злочини стали більш поширеними, оскільки воєнний стан ускладнює контроль за дотриманням законів та робить владу менш прозорою й відповідальною перед громадянами. Це призводить до загострення соціально-гуманітарних проблем і погіршує якість життя населення. Крім того, поширення економічних злочинів негативно впливає на імідж країни на міжнародній рівні, порушуючи довіру зовнішніх партнерів. Це може призвести до зменшення фінансової та гуманітарної допомоги для української армії та загальної підтримки країни в умовах конфлікту.

Аналізуючи на стан економіки України у січні 2024 року можемо зробити висновок про негативний вплив на неї такого чинника як загальна недовіра громадян до державних інститутів, політичних партій та Верховної Ради. Показники економічного розвитку свідчать про тривалу нестабільність: рівень безробіття склав 17%, ВВП зросло лише на 3,5% (після тривалого падіння), до держбюджету надійшли 151,4 млрд грн, але при цьому дефіцит склав 15,1 млрд грн. Триває сповільнення інфляційних процесів, досягнуте 0,4% у січні. Окрім того, на рівень оплати праці впливають наслідки активних бойових дій на значній території України, що тривають з попередніх років [4].

Розглядаючи проблему економічної злочинності в Україні, стає очевидним, що нагальним завданням на сьогодні є [5]:

- запровадження механізмів призупинення фінансових операцій, які можуть мати ознаки відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом;
- створення окремого і незалежного органу боротьби з економічною злочинністю та корупцією;
- приватизація державних та комунальних підприємств для зменшення державного втручання у економіку;
- законодавче забезпечення відповідальності народних депутатів за корупційну діяльність та впровадження механізмів їх притягнення до відповідальності;
- реформування державних служб для забезпечення їхньої ефективності та незалежності;
- впровадження електронної системи подання фінансової звітності політичних партій для забезпечення прозорості фінансових потоків;

- створення механізмів захисту викривачів корупції та осіб, що розкривають інформацію про загрози суспільним інтересам.

Зазначимо, що перші кроки у цьому напрямку вже здійснено, зокрема, було створено Бюро економічної безпеки – єдиний орган державної влади, відповідальний за боротьбу з економічними злочинами. Закон «Про Бюро економічної безпеки України» № 1150-IX було підписано Президентом та ухвалено Верховною Радою 28 січня 2021 року [6].

У вересні 2023 року Національне агентство з питань запобігання корупції запустило Єдиний портал повідомлень викривачів, триває процес підключення державних установ до цього ресурсу. Окрім прямих заходів з запобігання корупції, цей портал також має місію формування культури викривання в українському суспільстві й має призвести до зменшення рівня корупції та посилення відповідальності державного сектора [7].

З 12 жовтня 2023 року набрав чинності Закон України № 3384-IX, яким відновлено декларування. Цей закон детально визначає основні положення щодо декларування, терміни подання декларацій, відкриття публічного доступу до Єдиного державного реєстру декларацій [8].

Сучасне суспільство стикається з серйозною проблемою економічної злочинності, яка загрожує не лише економічній стабільності, але й соціальній гармонії. Ефективна боротьба з цим явищем вимагає комплексного підходу та впровадження широкого спектру заходів, включаючи законодавчі реформи, створення спеціалізованих органів, прозорість у фінансовій сфері та забезпечення відповідальності за порушення закону.

Список використаної літератури

1. Abubakar Saddiq Sani, Abu Sufian Abu Bakar Impact of economic and financial crimes on economic growth in emerging and developing countries A systematic review. October 2019. Journal of Financial Crime 26(3):910-920. URL: https://www.researchgate.net/publication/336890112_Impact_of_economic_and_financial_crimes_on_economic_growth_in_emerging_and_developing_countries_A_systematic_review (дата звернення: 13.04.2024)
2. Кубецька О. М., Лазарев В.О. Протидія економічним злочинам: теоретичний аспект. *Матеріали наук.-практ. семінару*. Дніпро : ДДУВС, 2019. – С. 30-33 URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4251/1/3.pdf> (дата звернення: 13.04.2024)
3. Ткаля О.В., Ананьєва О.В. Щодо змістовного розуміння економічної злочинності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 568-572. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2024/137.pdf (дата звернення: 13.04.2024)
4. Департамент стратегічного планування та макроекономічного прогнозування. Моніторинг основних подій в економіці України (січень 2024). URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=6030d322-7ff6-4b65-b196-5fc8ca333aba> (дата звернення: 13.04.2024)
5. Антипова А. Шляхи подолання економічної злочинності в Україні. *Протидія економічній злочинності: теоретичний, методичний та практичний аспекти* : Матеріали науково-практичного семінару (м. Дніпро, 28 листоп. 2019 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр.. справ. 2019. 232 с. 111-113. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4254/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0>

%B4%D0%B5%D0%B9.%20%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80%2028.11.2019%20%D0%A4%D0%95%D0%9F%D0%91.pdf (дата звернення: 13.04.2024)

6. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28.01.2021 р. № 1150-IX : станом на 1 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> (дата звернення: 13.04.2024)

7. Єдиний портал повідомлень викривачів: веб-сайт URL: <https://whistleblowers.nazk.gov.ua/#/> (дата звернення: 13.04.2024)

8. Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану : Закон України від 20.09.2023 р. № 3384-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3384-20#Text> (дата звернення: 13.04.2024)

УДК 352.07:659.4(4)

КУДРИЦЬКА В.М., магістрантка ОП 281 «Публічне управління та адміністрування»

Науковий керівник – **ПОЛЩУК С.П.**, канд. екон. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ОБРОБКИ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН

Досліджено доцільність впровадження та використання цифрових технологій в роботі органів місцевого самоврядування у країнах Європи та їх вплив на ефективність обробки звернень громадян.

Ключові слова: органи місцевого самоврядування, звернення громадян, європейський досвід, цифрові технології, відкритість, прозорість.

Органи місцевого самоврядування (ОМС) відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування демократії. В сучасному світі, де зростає роль цифрових технологій, ОМС стикаються з новими викликами та можливостями у сфері взаємодії з громадянами. Щоб забезпечити відкритість, прозорість та відповідальність перед громадськістю, органи місцевого самоврядування в Європі активно впроваджують інноваційні підходи у роботі зі зверненнями громадян.

Наукові дослідження світового досвіду вказують на те, що робота із зверненнями громадян у ряді країн є лише однією з адміністративних процедур. Наприклад, в Італії, Іспанії, Німеччині та Австрії існують спеціальні процесуальні закони, які регулюють роботу зі зверненнями громадян у певних галузях управління [1]. У країнах Європейського Союзу, Канаді та США широко використовується механізм "зелених" та "білих книг". "Зелена книга" - це документ уряду, який створений для привернення уваги громадян до актуальних проблем або питань та отримання рішень на їхній основі. З іншого боку, "біла книга" висловлює позицію уряду з урахуванням суспільної думки громадян після проведення відповідного опитування. Це означає, що "зелена книга" розкриває наміри уряду у

Список літератури

1. Артеменко А.К., Антощенкова В.В., Пономарьова М.С. Мотивація та стимулювання праці в ефективному управлінні та інноваційній діяльності підприємства. Вісник ХНАУ. 2020. № 1. С. 152-163.
2. Стратегічний менеджмент. навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П.Бутко, М.Ю.Дітковська, С.М.Задорожна та ін.]. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 376 с.
3. Мазур В.С. Нові підходи і форми менеджменту, як особливого типу управління. Пріоритети економічного розвитку України: історія тасьогодення. 2016. С. 178-183.
4. Чернобай Л.І., Дума О.І. Теоретичні основи ефективності керівництва підприємством. Бізнес Інформ. 2018. №8. С. 198-204.

УДК 004.896:330.1(477)

ЦИБУЛЬСЬКИЙ К.О., студент 5 курсу спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

Науковий керівник – **ТАРАСЮК А.М.**, ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN ECONOMY

Annotations. This article explores the integration of artificial intelligence (AI) into the Ukrainian economy, discussing its evolution, current applications, and potential impact.

Keywords: Artificial intelligence, development, potential, forecasting, risk, cybersecurity, sustainable development.

Relevance. Implementing artificial intelligence into the Ukrainian economy is critically important for its further development, as it will facilitate the optimization of business processes, increase productivity and competitiveness, as well as create new opportunities for innovation and growth. Furthermore, the use of artificial intelligence in the economy opens up new possibilities for innovation and stimulates economic growth through the development of new products and services.

Research objective. The aim of the research is to explore the utilization of artificial intelligence in the development of the Ukrainian economy, considering the potential impact of these technologies on the country's economic growth.

Essence of the research. Artificial intelligence (AI) is a field of computer science that deals with the creation of systems and programs capable of performing tasks that typically require human intelligence. These systems can exhibit intelligent properties such as language understanding, image recognition, decision-making, self-learning, and problem-solving. They are based on machine learning algorithms, neural networks, natural language processing, and other technologies.

Artificial intelligence (AI) in the development of the Ukrainian economy began to actively evolve during the onset of the digital transformation era, which commenced in Ukraine in the 2010s. The initial steps towards utilizing AI in the economy were